

Diamantová sútra
História
Budha raz prebýval
v parku Anathapindika
v lesíku Jeta
pri Sravasti,
spolu s 1250 mníchmi
a mnohými Bodhisattvami
(duchovní praktikujúci).
Pred svitaním
sa Budha obliekol,
vzal svoju misku
a vstúpil do veľkého mesta
Sravasti, aby nazbieral jedlo
ponúkané ako milodar.
Keď sa vrátil a najedol,
odložil Budha
svoju misku a plášť,
umyl svoje nohy
a sadol si so skríženými
nohami a vzpriameným telom
na sedačku
prichystanú pre neho,
dbajúco sústredujúcu
pozornosť pred seba.
Mnohí mnísi
prišli k Budhovi,
preukázali mu veľkú úctu
a posadali si okolo neho.
Mnich menom Subhuti
vstal zo svojej sedačky
uprostred mníchov,
preukázal Budhovi
veľkú úctu a povedal:
„Je skvelé,
ako veľmi Budha pomohol
Bodhisattvom
(duchovným praktikujúcim).
Ako by mali postupovať
muži a ženy, ktorí sa dali
na cestu Bodhisattvu
a ako by mali ovládať
svoje myslenie?“
Viest' všetky bytosti
do nirvány
Budha odpovedal:
„Počúvajte pozorne.
Všetci Bodhisattvovia
(duchovní praktikujúci)
by mali mať na pamäti:

Každý druh stvorenej bytosti,
ktorú možno nazývať
bytosťou, vyliahnutou z
vajca, vyvinutou v maternici,
zrodenu z vlhkosti
alebo vzniknutou
metaformózou,
či už majú tvar alebo nie,
všetky tieto
vediem smerom k Nirváne
(najvyšší raj),
napriek tomu, že vôbec
žiadna bytosť nie je vedená
do Nirvány (najvyšší raj).
Prečo?
Ak v Bodhisattvovi
(duchovnom praktikujúcom)
vznikne koncepcia 'bytosti',
'egoistickej entity',
'osobnosti' alebo
'oddelenej existencie',
tento Bodhisattva
(duchovný praktikujúci)
nebude
skutočnou bytosťou
múdrosti a súcitu.“
Praktikovať cnosť
„Bodhisattva
(duchovný praktikujúci)
by mal praktikovať cnosť
bez ohľadu na zovňajšok,
nepodporovaný pohľadmi,
zvukmi, vôňami, chuťami,
hmatovými vnemami či
mentálnym pripútaním.
Bodhisattva
(duchovný praktikujúci)
by mal praktikovať cnosť
bez pripútania
k vonkajším veciam. Prečo?
Toto je cesta k tomu,
ako byť Budhom
(osvietenou bytosťou).“
Neobyčajné vlastnosti
Tathagatu
Budha sa potom spýtal
Subhuti: „Čo si ale myslíš?
Môže byť Tathagata
(Budha, osvietená bytosť)
rozpoznaná podľa nejakých

neobyčajných vlastností?“
„Nie, Budha. Prečo?
Pretože Tathagata
(Budha, osvietená bytosť)
sa naučil,
že vlastníctvo
nezvyčajných vlastností
je v skutočnosti
ne-vlastníctvom akýchkoľvek
neobyčajných vlastností.“
Budha pokračoval ďalej:
„Tam kde je vlastníctvo
neobyčajných vlastností,
tam je klam.
Tam kde je
ne-vlastníctvo akýchkoľvek
neobyčajných vlastností,
tam nie je žiaden klam.
Tathagata
(Budha, osvietená bytosť)
je preto rozpoznaný
tým, že nemá žiadne
neobyčajné vlastnosti.“
Otázka o budúcnosti
Subhuti sa potom spýtal
Budhu: „V budúcnosti,
v posledných 5 storočiach,
keď je cesta nejasná,
porozumejú nejaké bytosti
pravde tohto učenia?“
Budha odvetil:
„Nehovor to, Subhuti!
Dokonca aj potom,
vo vzdialenej budúcnosti
budú bytosti, ktoré
budú rozumieť pravde,
keď budú tieto slová
vyučované.
Budú tam dokonca
aj Bodhisattvovia
(duchovní praktikujúci)
zaslúžili v správaní,
praktikujúci cnosť
a plní múdrosti, ktorí
budú rozumieť pravde,
keď začujú toto učenie.
Takí Bodhisattvovia
(duchovní praktikujúci),
Subhuti, si neuctia
iba jedného Budhu

(osvietenú bytosť),
ani ich zásluhy
nebudú prameniť len
od jedného Budhu
(osvietená bytosť).
Ale skôr, títo Bodhisattvovia
(duchovní praktikujúci),
ktorí nájdu jasnú vieru
prebudenú pri počutí
slov tohto učenia,
poctia a zasypú
sami seba zásluhami
pod nespočítanými Budhami
(osvietené bytosti).
Sú známi
Tathagatovi (Budhovi,
osvietenej bytosti)
cez jeho Budha-myslenie;
sú videní
Tathagatom (Budhom,
osvietenou bytosťou)
jeho Budha-okom.
Teda sú plne známi
Tathagatovi (Budhovi,
osvietenej bytosti)
a všetci získajú
a vytvoria
neoceniteľné zásluhy.
A prečo?
Pretože, Subhuti,
títo Bodhisattvovia
(duchovní praktikujúci)
nebudú mať žiadne vnímanie
egoistického ja,
ani oddeleného bytia,
ani duše, žiadne vnímanie
osobnosti.
Nebudú mať dokonca
ani vnímanie dharmy
(pravého učenia)
či adharmy (bezbožnosť,
nedostatok oddanosti),
pretože v nich nebude
ani vnímanie
ani ne-vnímanie.“
Vysvetlenie Dharmy
(Pravého učenia)
„Ako je to možné?
Keby títo Bodhisattvovia
(duchovní praktikujúci),

Subhuti, vnímali
buď dharmu
(pravé učenie)
či adharmu (bezbožnosť,
nedostatok oddanosti),
mysleli by na ego,
oddelené bytie, dušu
či osobnosť.
Preto Tathagata
(Budha, osvietená bytosť)
učil túto vetu
so skrytým významom:
‘Tí, ktorí vedľa,
že učenia o dharme
(pravom učení)
sú ako plť,
by sa mali vzdať dharmy
(pravého učenia)
a ešte viac by sa mali vzdať
adharmy (bezbožnosti,
nedostatku oddanosti).’“
Budha sa spýtal:
„Myslíš si, Subhuti,
že Tathagata (Budha,
osvietená bytosť)
pozná nejakú dharmu
(pravé učenie)
ako konečné
a dokonalé osvietenie?
Vyhlásil vôbec Tathagata
(Budha, osvietená bytosť)
také učenie?
Subhuti odpovedal:
„Nie podľa môjho chápania
učenia Tathagatu (Budhu,
osvietenej bytosti).
Prečo?
Dharma (pravé učenie),
ktorú Tathagata (Budha,
osvietená bytosť)
plne pozná
a vyhlásil,
nikdy nemôže byť uvažovaná
alebo formulovaná do slov,
pretože to nie je ani
dharma (pravé učenie)
ani adharma (bezbožnosť,
nedostatok oddanosti).“
Zásluhy sú Ne-zásluhy
„Čo myslíš, Subhuti,“

spýtal sa Budha,
„keby muž alebo žena
naplnili miliardu svetov
siedmimi pokladmi
a darovali by ich
Tathagatovi (Budhovi,
osvietenej bytosti),
nazhromaždili by
neoceniteľné zásluhy?“
Subhuti odpovedal:
„Vzniknuté zásluhy by boli
nespočítateľné. Prečo?
Pretože Tathagata (Budha,
osvietená bytosť) učil,
že také zásluhy
sú ne-zásluhy.“
Ten, kto vstúpil do prúdu
„Čo myslíš, Subhuti,“
spýtal sa Budha,
„povie človek, ktorý
vstúpil do prúdu
plynúceho k osvieteniu,
‘vstúpil som do prúdu’?“
„Nie, Budha,“
odvetil Subhuti.
„Pretože nezískal
žiadnu dharmu (pravé učenie)
a preto je nazývaný tým,
čo vstúpil do prúdu.
Žiadne objekty zraku
či sluchu neboli získané,
žiadne vône či chute,
žiadne predmety hmatu,
ani len predmety mysle.
Preto je nazývaný tým,
čo vstúpil do prúdu.
Keby takého človeka
napadla myšlienka ‘ovocie
vstúpenia do prúdu
bolo dosiahnuté mnou’
potom by sa chopil ja,
alebo osobnosti, duše
či konceptu bytia.“
Človek, ktorý
sa musí vrátiť raz
Budha sa spýtal: „Subhuti,
myslíš si, že ten,
ktorý sa má vrátiť
iba ešte raz,
sa bude zaoberať myšlienkou

<p>‘ovocie vracajúceho sa raz je moje’?‘ „Nie Budha,“ odvetil Subhuti. „Pretože nič skutočné nezískalo stav vracajúceho sa raz preto je on nazývaný vracajúci sa raz.“ Človek, ktorý sa nevráti „Myslíš si,“ spýtal sa Budha, „že človek, ktorý sa nevráti vôbec, si vôbec pomyslí: ‘ovocie nikdy sa nevracajúceho je moje’?‘ „Nie Budha,“ odvetil Subhuti. „Pretože nič, čo možno považovať za skutočné, nezískalo stav nikdy sa nevracajúceho’.“ Človek, ktorý je plne osvietený „Potom,“ spýtal sa Budha, „pomyslí si vôbec niekedy plne osvietený človek: ‘úplné osvietenie je moje’?‘ „Vskutku nie,“ odvetil Subhuti, pretože nič skutočné nie je nazývané plne osvietené a preto ten, kto je plne osvietený, je nazývaný plne osvieteným. Keby si človek, ktorý je plne osvietený pomyslel: ‘ovocie bytia plne osvieteným je moje’, uchopil by ja, osobnosť, dušu, alebo koncept bytia.“ Dharma je Ne-dharma „Myslíš si, Subhuti,“ spýtal sa Budha potom, „že existuje nejaká dharm</p>	<p>(pravé učenie) alebo dosiahnutie, ktoré Tathagata (Budha, osvietená bytosť) získal od plne osvieteného?‘ „Nie, ani jedna,“ odvetil Subhuti. Dokonalosť je Ne-dokonalosť Budha povedal: „Keby Bodhisattva (duchovný praktikujúci) vyhlásil: ‘zdokonaľujem jasné budhovské sféry,’ jeho slová by boli nepravdivé. Prečo? Pretože Tathagata (Budha, osvietená bytosť) učil, že dokonalosť jasných budhovských sfér je ne-dokonalosť’. Takto Tathagata (Budha, dokonalá bytosť) hovori o jasných budhovských sférach. Bodhisattva (duchovný praktikujúci) by si mal rozvinúť myslenie, ktoré nie je nijako závislé na pohľadoch, zvukoch, vôňach, chutiach, hmatových vnemoch či mentálnych objektoch. Existencia je Ne-existencia „Povedzme, Subhuti, že by človek mal obrovské telo, ako Sumeru, kráľ hôr. Bolo by aj jeho vnímanie osobnej existencie obrovské?‘ „Áno, vskutku,“ Budha,“ odvetil Subhuti. Jeho vnímanie osobnej existencie by bolo obrovské. Ale Tathagata (Budha, osvietená bytosť) učil, že osobná existencia</p>	<p>je ne-existencia, pretože v skutočnosti to nie je ani existencia ani ne-existencia. Preto sa to nazýva ‘osobná existencia’.’ Zhrnutie učenia Dharmy Subhuti sa spýtal Budhu: „Aké je toto učenie dharmy (pravého učenia) a ako si ho treba zapamätať?‘ Budha odvetil: „Toto učenie, Subhuti, je známe ako Prajnaparamita, dokonalosť múdrosti a tak by si si ho mal pamätať’. Predsa však skutočná reč, ktorú Tathagata (Budha, osvietená bytosť) učil ako ‘dokonalosť múdrosti’, je presne to učenie, ktoré nie je dokonalosťou múdrosti. Teda je to nazývané iba Prajnaparamita. Myslíš si Subhuti, že Tathagata (Budha, osvietená bytosť) učil nejakú špeciálnu dharmu (pravé učenie)?‘ „Nie, Budha,“ odvetil Subhuti, „vôbec nie!‘ Medzihra Keď Subhuti počul túto reč na tému Dharmy (pravého učenia), pochopil ju a bol pohnutý k slzám. Povedal: „Budha! Učenie Tathagatu (Budhu, osvietenej bytosti) týkajúce sa dharmy (pravé učenie) je najvzácnejšie. Prostredníctvom neho sa vo mne vynorilo Budhovské-vedomie. Nikdy som nebol svedkom</p>
---	---	--

takého učenia!
Požehnaní sú tí,
ktorí majú pravé vnímanie,
keď je rozprava vyučovaná.
Avšak pravé vnímanie
je v skutočnosti žiadne
vnímanie, hoci Tathagata
(Budha, osvietená bytosť)
učí pravé vnímanie.
Keď je táto rozprava
o dharme (pravé učenie)
vyučovaná,
je pre mňa ľahké
prijať a veriť jej.
Ale v budúcnosti dňoch,
keď učenie zoslabne,
bytosť budú počúvať
toto učenie, držať sa ho,
hlbať o ňom
a osvetľovať ho iným
a oni budú vskutku
požehnaní.
Pretože v nich
nebude jestvovať
žiadne vedomie ja,
žiadna koncepcia bytia,
žiadne vnímanie osobnosti.
Vedomie ja je žiadne
vedomie, v pravde,
koncepcia bytia
je žiadna koncepcia
a vnímanie osobnosti
je žiadne vnímanie.
Budhovia
(osvietené bytosťi)
presiahli (transcendovali)
všetky vnímania!“
Budha povedal:
„Je to tak, ako hovoríš,
Subhuti. Vskutku požehnané
sú tie bytosťi,
ktoré sa nechvejú strachom
alebo bážňou,
keď počujú toto učenie.
Tathagata (Budha,
osvietená bytosť)
učil parama paramita,
najvyššiu dokonalosť.
A toto učenie
Tathagatu (Budhu,

osvietenej bytosťi)
je tiež učení
nespočetných Budhov
(osvietených bytosťi).
Ďalej, Subhuti,
dokonalosť trpezlivosti
učená Tathagatom (Budhom,
osvietenou bytosťou) nie je
v skutočnosti žiadnou
dokonalosťou. Prečo?
Keď Raja z Kalinga
zmrzačil moje telo,
v tom čase som nemal
žiadne vnímanie ja,
žiadnu koncepciu bytia,
žiadne vnímanie osobnosti.
Keby taká koncepcia
alebo také vnímanie
vyvstalo v tom čase,
hnev a nenávisť
by povstali vo mne.
Ale päťsto životov
som bol mudrcom
naplneným trpezlivosťou,
bez vnímania ja,
bez koncepcia bytia,
bez vnímania osobnosti.“
Praktikovať cnosť
„Bodhisattva
(duchovný praktikujúci),
keď sa raz vzdal
všetkých vnemov,
pozdvihuje svoje myslenie
k osvieteniu.
Upúšťa od myslenia
bez formy, zvuku,
vône, chuti, hmatu
či mentálnej aktivity,
dokonca bez dharmy
(pravého učenia)
a adharmy (bezbožnosti,
nedostatku oddanosti),
pretože všetky také podporné
podmienky v skutočnosti nie
sú vôbec žiadnou podporou.
Takto Tathagata
(Budha, osvietená bytosť)
učí:
cnosť by mala byť
praktikovaná Bodhisattvom

(duchovným praktikujúcim),
ktorý sa nespolieha na žiadne
podporujúce podmienky.
Bodhisattva
(duchovný praktikujúci)
by mal praktikovať cnosť
takýmto spôsobom pre
blahobyť všetkých bytosťi.
A ešte,
vnímanie bytia, Subhuti,
je žiadne vnímanie.
Všetky tie bytosťi, o ktorých
bolo práve hovorené, sú
v skutočnosti žiadne bytosťi.
Tathagata (Budha,
osvietená bytosť)
nehovorí nepravdivo,
ale radšej hovorí pravdu,
v súlade so skutočnosťou.
Predsa však dharmu
(pravé učenie),
ktoré Tathagata (Budha,
osvietená bytosť)
dosiahol a teraz
osvetľuje pre iných, nie je
ani skutočná ani neskutočná.